

مرور تحولات تورم و عوامل مؤثر بر آن در سه سال گذشته و چشم‌انداز آتی

به عنوان مقدمه‌ای برای ورود به موضوع نشست، تحولات شاخص قیمت مصرف‌کننده و تولیدکننده طی سه سال اخیر و مهم‌ترین عوامل مؤثر بر آن، بر اساس یافته‌های پژوهشی و گزارش‌های دفتر آمار و پایش اقتصادی معاونت پژوهشی مؤسسه، مرور خواهد شد. عوامل مؤثر بر تورم را می‌توان به دو دسته‌ی عوامل کوتاه‌مدت و عوامل بنیادی تقسیم کرد. عوامل کوتاه‌مدت، تحولات سمت تقاضا و عرضه‌ی اقتصاد را در بر می‌گیرند. در سمت تقاضا، در پی رکود عمیق اقتصادی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲، شاهد افت درآمد سرانه هستیم که به طور طبیعی به تضعیف تقاضای مصرفی بخش خصوصی منجر شده است. از سوی دیگر، افت شدید درآمدهای نفتی دولت در سال‌های اخیر، تقاضای مصرفی و سرمایه‌گذاری دولت را تحت تأثیر قرار داده است. رکود مسکن نیز باعث افت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بخش ساختمان شده است. در کنار این عوامل، افزایش نرخ سود حقیقی که عمدتاً ناشی از مشکلات نظام بانکی است، موجب کاهش تقاضای مصرف و سرمایه‌گذاری در اقتصاد شده است.

در سمت عرضه، کاهش تورم وارداتی و افت قیمت جهانی کالاهای پایه در سال‌های اخیر، باعث کاهش هزینه تولید برای تولیدکنندگان شده و از جهت تورم ناشی از فشار هزینه (Cost Push Inflation)، در راستای کاهش نرخ تورم عمل نموده است. به علاوه، ثبات نرخ ارز در بازار محصولات قابل تجارت نیز مانع از افزایش قیمت‌ها متناسب با متوسط نرخ تورم شده است.

در لایه‌ی بعدی، عوامل بیادین تورم، یعنی وضعیت توازن بودجه دولت و سیاست‌های مالی، و تغییرات متغیرهای پولی و سیاست‌های پولی قرار دارند. تحولات این عوامل در سال‌های اخیر تأثیر آن‌ها بر نرخ تورم در این بخش مرور خواهد شد. در نهایت، مهم‌ترین سؤالات موجود درباره‌ی روند تحولات عوامل اثرگذار بر نرخ تورم و چشم‌انداز آن‌ها در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ و الزامات سیاست‌گذارانه‌ی حفظ دست‌آوردهای تورمی مطرح خواهد شد.